

3. Η βασιλεία του Μιχαήλ Γ΄ και η αυγή της Νέας Εποχής

α. Έναρξη της Νέας Εποχής

- 842 - 867: ΜΙΧΑΗΛ Γ΄ → ανάπτυξη δύναμης Βυζαντίου
- 843: Οριστική αναστήλωση των εικόνων

Αποτελέσματα:

- 1) η βυζαντινή κυβέρνηση ασχολήθηκε με την άμυνα κατά Αράβων και
 - 2) " " " " τα έργα του πολιτισμού
- 855 - 866: Καίσαρ ΒΑΡΔΑΣ → διεύθυνση κρατικών υποθέσεων

Στα χρόνια της βασιλείας του Μιχαήλ Γ΄ άρχισε η ανάπτυξη της δύναμης του Βυζαντίου. Μετά την αναστήλωση των εικόνων το 843 το βυζαντινό κράτος βελτίωσε την άμυνα του κατά των Αράβων και ασχολήθηκε με τα έργα του πολιτισμού. Κοντά στον αυτοκράτορα ήταν ο καίσαρας Βάρδας, ο οποίος έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην εσωτερική και εξωτερική πολιτική, καθώς επίσης και στον τομέα των Γραμμάτων και των Επιστημών.

β. Ίδρυση της σχολής της Μαγναύρας

- Ίδρυση ΣΧΟΛΗΣ ΜΑΓΝΑΥΡΑΣ με πρωτοβουλία ΒΑΡΔΑ
- Διεύθυνση: ΛΕΩΝ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ή ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ: διάσημος επιστήμονας
- ΣΧΟΛΕΣ: Φιλοσοφίας, Γεωμετρίας, Αστρονομίας, Γραμματικής
- Έντονη πνευματική δραστηριότητα → προετοιμασία αναβίωσης αρχαίων γραμμάτων Με πρωτοβουλία του Βάρδα ιδρύθηκε η ανώτερη Σχολή της Μαγναύρας (Πανεπιστήμιο) στην Κων/πολη. Τη διεύθυνση ανέλαβε ο διάσημος επιστήμονας της εποχής Λέων ο Φιλόσοφος ή Μαθηματικός. Η Σχολή ανέπτυξε έντονη πνευματική δραστηριότητα, που προετοίμασε την αναβίωση των αρχαίων γραμμάτων στα χρόνια του Κων/νου Ζ΄ Πορφυρογέννητου.

γ. Ενδιαφέρον για τους κλασικούς

- 9ος - 11ος αι. → ενδιαφέρον για τους κλασικούς
 - ΛΟΓΙΟΙ: συλλογή, μελέτη, αντιγραφή χειρογράφων αρχαίας γραμματείας
 - ΦΩΤΙΟΣ → έργα: 1) "Μυριόβιβλος", 2) Λεξικό, 3) Ομιλίες, 4) θεολογικά έργα
- υπό την ηγεσία του έγινε ο εκχριστιανισμός των Σλάβων

Την εποχή αυτή οι λόγιοι ενδιαφέρονται για τους κλασικούς συγγραφείς, αναζητούν, συλλέγουν, μελετούν και αντιγράφουν χειρόγραφα τους. Ο πιο αξιόλογος απ' αυτούς ήταν ο πατριάρχης Φώτιος, ο οποίος συνέγραψε τη "Μυριόβιβλο", ένα λεξικό, ομιλίες και θεολογικά έργα και φρόντισε για τον εκχριστιανισμό των Σλάβων.

δ. Αραβικοί πόλεμοι και επική ποίηση

A P A B E Σ

- επιθέσεις, εισβολές, λεηλασίες στις μικρασιατικές επαρχίες
- 838: Άλωση Αμορίου

B Y Z A N T I O

- Άμυνα
- ΘΕΟΦΙΛΟΣ: προσπάθεια γενικής συμμαχίας κατά του Ισλάμ, από χριστιανούς Ανατολής και Δύσης → αποτυχία
- βυζαντινή αντεπίθεση: - 859: βυζαντινός στρατός πέρασε τον Ευφράτη
- 863: " " νίκησε τον εμίρη της Μελιτηνής
- **Ακρίτες**: στρατιώτες του Βυζαντίου που προστάτευαν τα ανατολικά σύνορα (άκραι)

- Ανάπτυξη **Νεοελληνικής Λογοτεχνίας**:

α) δημώδης ή λαϊκότερη → Τα σημαντικότερα δείγματά της: τα ακριτικά τραγούδια που ψάλλονταν από περιπλανώμενους τραγουδιστές στις επαρχίες της Μ. Ασίας. Τα σημαντικότερα: 1) το έπος του Διγενή Ακρίτα, 2) το άσμα του Αρμούρη

β) Λόγια Γραμματεία → Τα έργα της δημιουργήθηκαν από τους λόγιους, δηλαδή τους μορφωμένους.

Από τον 7ο έως τον 9ο αι. το Βυζάντιο βρισκόταν σε θέση άμυνας απέναντι στους Άραβες, που έκαναν συχνές επιδρομές και λεηλασίες. Μετά την άλωση του Αμορίου το 838, ο αυτοκράτορας Θεόφιλος προσπάθησε να κάνει μια γενική συμμαχία χριστιανών κατά του Ισλάμ, αλλά χωρίς επιτυχία. Η βυζαντινή κυβέρνηση ενίσχυσε την άμυνά της στα ανατολικά σύνορα με την τοποθέτηση ακριτών σ' αυτά, για να τα υπερασπίζονται άμεσα. Αργότερα άρχισε η βυζαντινή αντεπίθεση με σημαντικές επιτυχίες.

Οι συνεχείς πόλεμοι με τους Άραβες και η γενναία αντιμετώπισή τους από τους ακρίτες προκαλούσαν το θαυμασμό του λαού, που διαμόρφωσε τη βυζαντινή επική ποίηση για να εξυμνήσει τα κατορθώματά τους. Τα έπη τα έψαλλαν περιφερόμενοι τραγουδιστές στις επαρχίες της Μ. Ασίας και είναι τα πιο σημαντικά δείγματα της δημώδους λογοτεχνίας των Βυζαντινών. Παράλληλα αναπτυσσόταν και η λόγια Γραμματεία.

Η ανάπτυξη των γραμμάτων και η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων κλασσικών

